



Bæredygtighedsrelaterede oplysninger

AUGUST
2023

Oplysningerne er udarbejdet i overensstemmelse med Artikel 10 i Forordningen (EU) 2019/2088 Artikel 10 om bæredygtighedsrelaterede oplysninger i sektoren for finansielle tjenesteydelser.

Sammenfatning

Bæredygtighedsrelaterede oplysninger supplerer de produktoplysninger om bæredygtighed, der er udarbejdet for hvert pensionsprodukt. De supplerende oplysninger er af mere teknisk karakter og omhandler hvilke metoder der anvendes til at måle, vurdere og overvåge produkternes miljømæssige og sociale karakteristika. Ø

De bæredygtighedsrelaterede oplysninger omfatter følgende produkter:

- Traditionel Pension
- Supplerende Livrente
- Fleksibel Pension – Lav risiko
- Fleksibel Pension – Middel risiko
- Fleksibel Pension – Høj risiko

Intet bæredygtigt investeringsmål

Følgende erklæring gør sig gældende for alle produkter: *Dette finansielle produkt fremmer miljømæssige eller sociale karakteristika, men det har ikke bæredygtig investering som sit mål.*

Det finansielle produkts miljømæssige eller sociale karakteristika

Produkterne fremmer miljømæssige og sociale karakteristika ved at tage hensyn til følgende bæredygtighedsfaktorer:

Investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

- Drivhusgasemissioner
- Grønne værdipapirer
- Tobak
- Sociale og personalemæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korrup-tion og bestikkelse

Investeringer i statsobligationer

- Drivhusgasintensitet
- Grønne værdipapirer
- Sociale rettigheder
- Forvaltningsskik

Investeringer i realkreditobligationer og øvrige dækkede obligationer

- Drivhusgasemissioner

Investeringer i fast ejendom

- Drivhusgasemissioner

Ved at tage hensyn til ovenstående bæredygtighedsfaktorer er det hensigten at reducere investeringers negative indvirkninger på bæredygtighed.

Investeringsstrategi

Produktet integrerer en række redskaber i investeringsstrategien der har til formål at reducere investeringers negative indvirkninger på bæredygtighedsfaktorer. Der anvendes følgende redskaber:

- Eksklusioner
- Benchmarks
- Aktivt ejerskab
- Målsætninger

Strategi for investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

Bæredygtighedsfaktor	Redskab
Drivhusgasemissioner	<p><u>CO2-målsætning</u></p> <p>Lægernes Pension har tilsluttet sig FN-initiativet Net Zero Asset Owner Alliance. Initiativet har til hensigt at understøtte investorers mål om netto-nuludledninger fra investeringsporteføljen inden 2050. I henhold til retningslinjer fastsat i initiativet er produktets børsnoterede aktie- og virksomhedsobligationsinvesteringer omfattet af en målsætning om at CO2æ-aftrykket fra investeringerne skal reduceres med hhv. 25 pct. og 30 pct. inden udgangen af 2024 relativt til niveauet ultimo 2019.</p> <p>CO2æ-aftrykket opgøres som anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner pr. investeret mio. kr.</p>
	<p><u>Eksklusioner</u></p> <p>Eksklusionskriterier:</p> <ul style="list-style-type: none">• Virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas fra tjæresand.• Virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas i Arktis• Virksomheder med mere end 1 pct. omsætning fra udvinding af termisk kul.• Virksomheder med mere end 50 pct. omsætning fra kulbaseret energiproduktion.• Virksomheder aktive i undersektorerne "udvinding og produktion" og "integre-rede olie og gasvirksomheder" under energisektoren. <p>Sektortilhørsforhold bestemmes i henhold til klassifikationsstandarderne Global Industry Classification Standard (GICS) og Bloomberg Industry Classification Standard (BICS).</p> <p>Virksomheder omfattet af eksklusionskriterier undtages eksklusion såfremt deres klimaplaner vurderes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning. Vurderingen beror på om selskabets fremtidige udledninger er i overensstemmelse med et CO2-budget, som sikrer en maksimal temperaturstigning på under 2 grader. Virksomheders temperatur opgøres med afsæt i MSCI's metode herfor.</p> <p>Der kan desuden investeres i grønne obligationsudstedelser fra virksomheder omfattet af eksklusionskriterier.</p>
	<p><u>Benchmarks</u></p> <p><i>Børsnoterede aktier</i></p> <ul style="list-style-type: none">• For aktier anvendes et referencebenchmark der re-vægter virksomheder i indekset baseret på muligheder og risici forbundet med overgangen til en lav-

emissionsøkonomi. Benchmarkets CO2-aftryk er 30 pct. lavere end investeringsuniverset, og revideres årligt, så der opnås CO2-reduktioner på 7 pct. årligt fra 2021 og frem. I benchmarket indgår anvendelsesområde 1-, 2- og 3-drivhusgasemissioner.

Børsnoterede virksomhedsobligationer

- For investeringer i virksomheder med lavere kreditvurdering (High Yield) anvendes et strategisk benchmark, hvor virksomheder revægtes med afsæt i en samlet score for selskabets bæredygtighedsprofil ved inddragelse af en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Eksponeringen øges til virksomheder med høje ESG-ratings samt de virksomheder, hvis ESG-rating forbedres over tid. Modsat reduceres eksponeringen til virksomheder med lav rating. Virksomheder med laveste rating-niveau ekskluderes. Metoden medfører, at virksomheder og sektorer med høje CO2-udledninger nedvægtes. Benchmarket har derfor et lavere CO2-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.
- For investeringer i statsejede virksomheder fra udviklingsøkonomier (emerging markets) med udstedelser i hård valuta anvendes et referencebenchmark, hvor virksomheder revægtes med afsæt i en samlet score for selskabets bæredygtighedsprofil ved inddragelse af en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Eksponeringen øges til virksomheder med høje ESG-ratings, mens eksponeringen reduceres til virksomheder med lav rating. Virksomheder med laveste rating-niveau ekskluderes. Metoden medfører, at virksomheder og sektorer med høje CO2-udledninger nedvægtes. Benchmarket har derfor et lavere CO2-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.

Aktivt ejerskab

Der gennemføres selskabsdialoger indenfor klima i samarbejde med investornetværket Climate Action 100+. Dialogerne er målrettet virksomheder med de højeste CO2-udledninger globalt og centrerer omkring integration af klimarisici i rammerne for selskabets ledelse, CO2-reduktioner i tråd med Paris-aftalen, samt rapportering af klimaforhold med afsæt i internationale anbefalinger.

Derudover anvendes stemmeretter i videst muligt omfang for produktets aktieinvesteringer. Stemmeafgivning sker med afsæt i stemmeanbefalinger fastsat i "Sustainability International Proxy Voting Guidelines" udarbejdet af foreningens rådgiver, ISS. Stemmepolitikken betyder, at der generelt bakkes op om forslag, som fremmer virksomheders arbejde med klimarisici.

Det gælder bl.a. følgende:

- Der stemmes imod bestyrelseskandidater i virksomheder med høje CO2-udledninger, hvor selskabet ikke vurderes at have taget tilstrækkelige initiativer til at identificere, vurdere og mitigere klimarisici.
- Der stemmes for aktionærforslag, som ønsker yderligere information om virksomheders klimarisici, herunder hvordan virksomheder identificerer, vurderer og mitigerer klimarisici.
- Der stemmes for aktionærforslag, som ønsker at selskabet forpligter sig til at fastsætte CO2-reduktionsmål.
- Der stemmes for aktionærforslag, som ønsker at selskabet forpligter sig til at offentliggøre information om deres klimarelaterede lobbyaktiviteter og baggrunden for fastsatte CO2-reduktionsmål.
- Der stemmes imod virksomheders klimaplaner ("Say on Climate" forslag), såfremt disse ikke lever op til en række minimumsstandarder. Det gælder bl.a. at de skal følge anbefalinger fra Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD), leve op til Paris-aftalens reduktionskrav og være integreret i

	selskabets investerings- og forretningsstrategi.
Grønne værdipapirer	<p>Benchmark</p> <p>For investeringer i statsejede virksomheder fra udviklingsøkonomier (emerging markets) med udstedelser i hård valuta anvendes et referencebenchmark, hvor eksponeringen øges til grønne obligationsudstedelser.</p> <p>Grønne obligationsudstedelser opgøres med afsæt i Bloombergs metode beskrevet under "Drivhusgasemissioner".</p>
Tobak	<p>Eksklusioner</p> <p>Produktet ekskluderer virksomheder, der er involveret i aktiviteter, der er relateret til produktion og salg af tobaksprodukter:</p> <p>Eksklusionskriterier:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virksomheder involveret i produktion af tobaksprodukter og/eller e-cigaretter. • Virksomheder med mere end 10 pct. af omsætningen fra distribution og/eller salg af tobaksprodukter og/eller e-cigaretter. • Virksomheder med mere end 10 pct. af omsætningen fra salg af produkter og services som er nødvendige for fremstillingen af tobaksprodukter og e-cigaretter. • Virksomheder med mere end 10 pct. af omsætningen fra salg af navnerettigheder til brug for tobaksprodukter og e-cigaretter (Licensering).
Overtrædelser af internationale normer <i>(Sociale og personale-mæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korrup-tion og bestikkelse)</i>	<p>Eksklusioner</p> <p>Produktet ekskluderer virksomheder involveret i overtrædelser af FN's Global Compact principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder:</p> <p>Eksklusionskriterium:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virksomheder involveret i miljømæssige, sociale eller ledelsesmæssige kontroverser med en kontrovers-score på 0 i henhold til MSCI's metode for vurdering heraf.
Kontroversielle våben og atomvåben <i>(Sociale og personale-mæssige spørgsmål samt respekt for menneskerettigheder og bekæmpelse af korrup-tion og bestikkelse)</i>	<p>Eksklusioner</p> <p>Produktet ekskluderer virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben og atomvåben:</p> <p>Eksklusionskriterier:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Virksomheder involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben i henhold til EU's definition (personelminer, klyngeammunition, kemiske våben og biologiske våben). • Virksomheder involveret i fremstilling eller salg af atomvåben.

Strategi for investeringer i statsobligationer

Bæredygtighedsfaktor	Redskab
Drivhusgasintensitet	<p>Benchmark</p> <p>For investeringer i statsobligationer fra udviklingsøkonomier (emerging markets) med udstedelser i hård valuta anvendes et benchmark, hvor lande revægtes med afsæt i en samlet score for landets bæredygtighedsprofil ved inddragelse af en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Klimafaktorer indgår i benchmark-konstruktionen.</p>

	Grundet re-vægtningen, har benchmarket et lavere CO2-aftryk sammenlignet med det relevante investeringsunivers.
Grønne værdipapirer	Benchmark For investeringer i statsobligationer fra udviklingsøkonomier (emerging markets) med udstedelser i hård valuta anvendes et referencebenchmark, hvor eksponeringen øges til grønne obligationsudstedelser.
Sociale rettigheder	Eksklusioner Produktet ekskluderer stater forbundet med krænkelse af sociale rettigheder som omhandlet i internationale traktater og konventioner, samt FN's principper. Eksklusionskriterium: <ul style="list-style-type: none"> • Stater med fysiske og juridiske personer samt grupperinger omfattet af EU-sanktioner. Kriteriet omfatter alle sanktionstyper, herunder finansielle sanktioner, handelssanktioner, indreiserestriktioner og våbenembargoer. EU implementerer FN-sanktioner, som dermed også er en del af eksklusionskriteriet.
Bæredygtigheds-rating (Forvaltningsskik)	Eksklusioner Produktet ekskluderer stater med en lav samlet score for landets bæredygtighedsprofil ved inddragelse af en række bæredygtighedsfaktorer- og risici (ESG-rating). Ratingen er en indikator for god regeringsførelse som angår forhold knyttet til landes økonomiske, politiske og sociale udvikling såsom administrativ gennemsigtighed, anti-korruption, miljømæssig ansvarlighed, demokrati og retsstatsprincippet. Ratingen er baseret på en vurdering af en række bæredygtighedsfaktorer, hvor miljømæssige forhold vægter 15 pct. (E), sociale forhold vægter 25 pct. (S) og politiske forhold (G) vægter 50 pct. i den samlede score. Eksklusionskriterium: <ul style="list-style-type: none"> • Stater med laveste (CCC) og stater med næstlaveste (B) rating-niveau med risiko for nedjustering i henhold til MSCI's metode.
Ikke samarbejdsvillige skattejurisdiktioner (Forvaltningsskik)	Eksklusioner Produktet ekskluderer stater der enten ikke deltager i en konstruktiv dialog med EU om skatteforvaltning eller som ikke har opfyldt deres tilsagn om at gennemføre reformer for at overholde en række objektive kriterier for god forvaltningspraksis på skatteområdet vedrørende gennemsigtighed på skatteområdet, fair beskatning og gennemførelse af internationale standarder for bekæmpelse af udhuling af skattegrundlaget og overførsel af overskud. Eksklusionskriterium: <ul style="list-style-type: none"> • Stater optaget på EU's liste over ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner.

Strategi for investeringer i realkreditobligationer og øvrige dækkede obligationer

Bæredygtighedsfaktor	Redskab
Drivhusgasemissioner	CO2-målsætning Lægernes Pension har tilsluttet sig FN-initiativet Net Zero Asset Owner Alliance. Initiativet har til hensigt at understøtte investorers mål om netto-nuludledninger fra investeringsporteføljen inden 2050. I henhold til retningslinjer fastsat i initiativet, er produktets investeringer i danske realkreditobligationsudstedelser omfattet af en målsætning om, at CO2-aftrykket fra investeringerne skal reduceres med 45 pct. inden udgangen af 2030 relativt til niveauet i ultimo 2019. CO2-aftrykket opgøres som anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner pr. mio. kr. investeret.

Strategi for investeringer i fast ejendom

Bæredygtighedsfaktor	Redskab
Drivhusgasemissioner	<p>CO2-målsætning</p> <p>Lægernes Pension har tilsluttet sig FN-initiativet Net Zero Asset Owner Alliance. Initiativet har til hensigt at understøtte investorers mål om netto-nuludledninger fra investeringsporteføljen inden 2050. I henhold til retningslinjer fastsat i initiativet, er produktets investeringer i danske ejendomme omfattet af en målsætning om, at CO2æ-aftrykket fra investeringerne skal reduceres med 55 pct. inden udgangen af 2024 relativt til niveauet i ultimo 2019. CO2æ-aftrykket opgøres som anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner pr. ejet kvadratmeter.</p>

Strategi for investeringer på tværs af aktivtyper

Bæredygtighedsfaktor	Redskab
Grønne investeringer	<p>Grøn investeringsmålsætning</p> <p>Lægernes Pension har fastsat en målsætning om, at grønne investeringer skal udgøre 15 pct. af pensionskassens samlede investeringer i 2030. Definitionen af grønne investeringer baseres på EU-klassificeringssystemets definition af miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. Målsætningen gælder på tværs af produktets aktivtyper og omfanget af investeringer i henhold til EU-klassificeringssystemet opgøres efter et "best effort" princip på baggrund af tilgængelige data.</p>
	<p>Benchmark</p> <p>For aktivklasserne børsnoterede aktier, børsnoterede virksomhedsobligationer, samt statsobligationer og infrastruktur øges andelen af miljømæssigt bæredygtige investeringer ved brug af benchmarks.</p>

Investeringsstrategien er nærmere beskrevet i [Politik for Bæredygtighed](#). Heri indgår også politik for vurdering af god ledelsespraksis.

Andel af investeringerne

Produkterne har varierende andele af investeringer, der er i overensstemmelse med de miljømæssige og sociale karakteristika (M/S-karakteristika). Andel af produktets investeringer, der er i overensstemmelse med M/S-karakteristika, afhænger af de forventede fordelinger mellem produkternes aktivklasser.

Investeringer, der er i overensstemmelse med M/S-karakteristika, tager hensyn til bæredygtighedsfaktorer via redskaber integreret i investeringsstrategien. For de aktivklasser, der tilhører kategorien *Andre*, kan der for nuværende ikke garanteres hensyntagen til bæredygtighedsfaktorer i investeringsprocessen.

Traditionel Pension og Supplerede Livrente

Aktivklasse	Andele af produktet (Pct.)	Andele af produktet i overensstemmelse med M/S-karakteristika #1 (Pct.)	Andele af produktet, ikke i overensstemmelse med M/S-karakteristika (Andre) #2 (Pct.)
Børsnoterede aktiver			
Aktier	27,9	27,9	
Virksomhedsobligationer			
<i>High Yield</i>	5,8	5,8	
<i>Fixed Income hedgefonde</i>	1,0		0,4
<i>Emerging Markets Hård valuta</i>	0,4	0,4	
Statsobligationer			

Danske, tyske, amerikanske	11,5		11,5
Emerging Markets Hård valuta	3,5	3,5	
Emerging Markets Lokal valuta	4,8	4,8	
Realkreditobligationer	15,6	7,8	7,8
Ikke-børsnoterede aktiver			
Unoterede aktier	6,9		6,9
Obligationer			
Seniorlån	3,9		3,9
Øvrig kredit	2,9		2,9
Reale aktiver			
Infrastruktur	6,0		6,0
Ejendomme	10,0		
Danske ejendomme		5,8	
Andre			4,2
Samlet andel, pct. *	100	56	44

* Derivater indgår ikke i den samlede andel af produktet.

FleksibelPension - Lav risiko

Aktivklasse	Andele af produktet (Pct.)	Andele af produktet i overensstemmelse med M/S-karakteristika #1 (Pct.)	Andele af produktet, ikke i overensstemmelse med M/S-karakteristika (Andre) #2 (Pct.)
Børsnoterede aktiver			
Aktier	37,4	37,4	
Virksomhedsobligationer			
High Yield	4,6	4,6	
Fixed Income hedgefonde	0,8		0,8
Emerging Markets Hård valuta	0,3	0,3	
Statsobligationer			
Danske, tyske, amerikanske	8,3		8,3
Emerging Markets Hård valuta	2,8	2,8	
Emerging Markets Lokal valuta	3,8	3,8	
Realkreditobligationer	11,3	5,6	5,6
Ikke-børsnoterede aktiver			
Unoterede aktier	9,4		9,4
Obligationer			
Seniorlån	3,1		3,1
Øvrig kredit	2,3		2,3
Reale aktiver			
Infrastruktur	6,0		
Ejendomme	10,0		
Danske ejendomme		5,8	

Andre			4,2
Samlet andel, pct. *	100	60	40

* Derivater indgår ikke i den samlede andel af produktet.

FleksibelPension - Middel risiko

Aktivklasse	Andele af produktet (Pct.)	Andele af produktet i overensstemmelse med M/S-karakteristika #1 (Pct.)	Andele af produktet, ikke i overensstemmelse med M/S-karakteristika (Andre) #2 (Pct.)
Børsnoterede aktiver			
Aktier	46,9	46,9	
Virksomhedsobligationer			
<i>High Yield</i>	3,5	3,5	
<i>Fixed Income hedgefonde</i>	0,6		0,6
<i>Emerging Markets Hård valuta</i>	0,2	0,2	
Statsobligationer			
<i>Danske, tyske, amerikanske</i>	5,0		5,0
<i>Emerging Markets Hård valuta</i>	2,1	2,1	
<i>Emerging Markets Lokal valuta</i>	2,9	2,9	
Realkreditobligationer	6,9	3,4	3,4
Ikke-børsnoterede aktiver			
Unoterede aktier	11,9		11,9
Obligationer			
<i>Seniorlån</i>	2,3		2,3
<i>Øvrig kredit</i>	1,7		1,7
Reale aktiver			
<i>Infrastruktur</i>	6,0		6,0
<i>Ejendomme</i>	10,0		
Danske ejendomme		5,8	
Andre			4,2
Samlet andel, pct. *	100	65	35

* Derivater indgår ikke i den samlede andel af produktet.

FleksibelPension - Høj risiko

Aktivklasse	Andele af produktet (Pct.)	Andele af produktet i overensstemmelse med M/S-karakteristika #1 (Pct.)	Andele af produktet, ikke i overensstemmelse med M/S-karakteristika (Andre) #2 (Pct.)
Børsnoterede aktiver			
Aktier	56,4	56,4	
Virksomhedsobligationer			
<i>High Yield</i>	2,3	2,3	
<i>Fixed Income hedgefonde</i>	0,4		0,4
<i>Emerging Markets Hård valuta</i>	0,2	0,2	
Statsobligationer			

Danske, tyske, amerikanske	1,8		1,8
Emerging Markets Hård valuta	1,4	1,4	
Emerging Markets Lokal valuta	1,9	1,9	
Realkreditobligationer	2,5	1,3	1,3
Ikke-børsnoterede aktiver			
Unoterede aktier	14,3		14,3
Obligationer			
Seniorlån	1,5		1,5
Øvrig kredit	1,2		1,2
Reale aktiver			
Infrastruktur	6,0		6,0
Ejendomme	10,0		
Danske ejendomme		5,8	
Andre			4,2
Samlet andel, pct. *	100	69	31

* Derivater indgår ikke i den samlede andel af produktet.

Andel af produktets investeringer, der er i overensstemmelse med M/S-karakteristika, afhænger af de forventede fordelinger mellem produkternes aktivklasser. For de aktivklasser, der tilhører kategorien *Andre*, kan der for nuværende ikke garanteres hensyntagen til bæredygtighedsfaktorer i investeringsprocessen.

Produkterne kan på nuværende tidspunkt, ikke garantere at foretage bæredygtige investeringer, der lever op til EU-klassificeringssystemets kriterier for miljømæssigt bæredygtige økonomiske aktiviteter. Der angives derfor en minimumsandel af bæredygtige investeringer på 0 pct.

De forventede fordelinger mellem produkternes aktivklasser, er nærmere beskrevet for det enkelte produkt, i produktoplysninger om bæredygtighed. Produktoplysninger kan tilgås [her](#).

Overvågning af miljømæssige eller sociale karakteristika

Afsnittet beskriver de interne og eksterne kontrolmekanismer, der er implementeret for at overvåge om investeringer efterlever produkternes miljømæssige og sociale karakteristika (bæredygtighedskarakteristika).

Eksklusioner

Forvaltere er juridisk forpligtet til at implementere og efterleve Lægernes Pensions eksklusionslister for virksomheder og lande. Listerne fremsendes til forvaltere, hvorefter forvaltere har en periode til at foretage frasalg af udstedelser fra ekskluderede virksomheder og lande. Forvalteres frasalg sker under hensyntagen til gældende markedsvilkår og evt. juridiske begrænsninger i form af sanktioner. I særlige tilfælde kan perioden for afvikling af frasalg derfor være længere eller forpligtelsen til at frasælge kan falde bort med henvisning til juridiske begrænsninger.

Forvaltere er juridisk forpligtet til at rapportere om eventuelle brud på eksklusionslister for virksomheder og lande. Lægernes Pension foretager derudover kvartalsvise kontrolscreeninger af porteføljen med henblik på at sikre at eksklusionslister for virksomheder og lande er overholdt.

Eksklusionslister opdateres kvartalsvis. Den underliggende data, som anvendes til screening af virksomheder og lande opdateres løbende. I perioderne mellem den kvartalsvise opdatering af eksklusionslisterne og efterfølgende afvikling af investeringer kan der derfor midlertidigt ske brud på eksklusionskriterier.

Benchmarks

Forvaltere er juridisk forpligtet til at anvende referencebenchmarks, der fremmer udvalgte bæredygtighedskarakteristika. Disse benchmarks danner således grundlag for en række forhold i forvalteraftalerne, herunder opgørelse af forvalteres merafkast til benchmark.

Aktive forvaltere kan afvige fra referencebenchmarket indenfor forvaltningsaftalens øvrige rammer. I disse tilfælde kan det således ikke garanteres at investeringer fremmer bæredygtighedskarakteristika tilsvarende referencebenchmarket.

Passive forvaltere er forpligtet til at følge referencebenchmarket uden afvigelser udover de afvigelser som følger af eksklusionslisters implementering. I disse tilfælde vil investeringer fremme bæredygtighedskarakteristika tilsvarende referencebenchmarket korrigeret for effekten af eksklusionslister.

Lægernes Pension overvåger investeringsporteføljens performance på forskellige bæredygtighedsindikatorer månedligt. Såfremt der kan konstateres større afvigelser fra referencebenchmarks indledes en dialog med relevante forvaltere herom.

Aktivt ejerskab

Lægernes Pension er medlem af det globale investornetværk Climate Action 100+, hvor mere end 700 investorer samarbejder om at udøve aktivt ejerskab overfor 177 virksomheder, som står for mere end 80 pct. af de globale CO₂-udledninger. Investornetværket har formuleret tre krav til virksomheder omfattet af initiativet:

1. Virksomheder skal fastsætte tydelige rammer for ledelsens ansvar for og kontrol med eksponeringen til klimarisici.
2. Virksomheder skal tage initiativ til at reducere CO₂-udledninger på tværs af deres værdikæde og aktivt gå i dialog med interessenter med henblik på at adressere barrierer for at sikre en omstilling i tråd med Paris-aftalen og netto-udledninger i senest 2050.
3. Virksomheder skal øge rapporteringen om deres klimaindsatser og implementere omstillingsplaner i henhold til fastsatte klimamål. Rapportering skal ske i overensstemmelse med anbefalingerne fra Task Force on Climate-related Financial Disclosures (TCFD) og relevante sektorinitiativer med henblik på at investorer kan vurdere troværdigheden af selskabers klimaindsatser.

Grundet tilgængelige administrative ressourcer deltager Lægernes Pension ikke i selskabsdialogerne. Lægernes Pension støtter op om generalforsamlingsforslag fremsat af medlemmer af investornetværket i virksomheder i den børsnoterede aktieportefølje.

Climate Action 100+ rapporterer løbende om netværkets aktiviteter og har udviklet et redskab – Net Zero Company Benchmark – til at monitorere i hvilket omfang virksomheder lever op til målene fastsat i initiativet.

Lægernes Pension anvender i videst muligt omfang retten til at stemme på generalforsamlinger i virksomheder i den børsnoterede aktieportefølje. Til brug herfor anvendes Institutional Shareholder Services (ISS) som såkaldt rådgivende stedfortræder. Det betyder, at ISS bistår med den praktiske stemmeafgivning, foretager af analyser af generalforsamlingsforslag og kommer med anbefalinger til stemmeafgivning.

Stemmeafgivning sker med afsæt i stemmeanbefalinger fastsat i "Sustainability International Proxy Voting Guidelines" udarbejdet af ISS. Stemmeanbefalingerne er udviklet henblik på at efterleve internationalt anerkendte vejledninger, principper og aftaler vedrørende god selskabsledelse og bæredygtighed. Stemmeanbefalingerne vil derfor som udgangspunkt støtte forslag målrettet virksomheders efterlevelse af FN's Global Compact principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder, og indeholder desuden særskilte anbefalinger om klimaforhold.

Stemmepolitikken adskiller sig fra standard-stemmepolitikken fra ISS ved at der indgår særskilte evalueringer af virksomheders bæredygtighedsprofil i analyserne, som ligger til grund for stemmeanbefalingerne. Politikken vil derfor i

væsentligt større omfang stemme imod bestyrelsen på bæredygtighedsområdet end standard-politikken, herunder støtte op om rimelige og relevante aktionærforslag. Forslag, som bestyrelsen ligeledes ofte modsætter sig.

Stemmeanbefalingerne opdateres årligt på baggrund af en konsultationsproces med investorer, virksomheder og andre relevante interessenter, samt ved lovændringer og ændringer i internationale vejledninger og principper om virksomheders bæredygtighedsarbejde. Opdateringer af stemmeanbefalinger er på den måde en dynamisk proces, som løbende tilpasses udviklingen i samfundet og investorers interesser. Alle ændringer integreres automatisk i stemmeafgivningen.

Information om stemmeafgivningen fremgår af hjemmesiden, som løbende opdateres med data for de senest afholdte generalforsamlinger.

Lægernes Pension rapporterer årligt om udøvelsen af aktivt ejerskab i overensstemmelse med § 101b i lov om finansiel virksomhed.

Målsætninger

Lægernes Pension har forpligtet sig til at opnå en CO₂-neutral portefølje senest i 2050 via medlemskab af FN-initiativet Net Zero Asset Owner Alliance.

For investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer anvendes referencebenchmarks til at opnå målsætningerne. For yderligere information om referencebenchmarks henvises til afsnittet "Angivet referencebenchmark". For udvalgte investeringer er der desuden fastlagt CO₂-restriktioner i forvalteraftaler. Hertil bidrager klimarelaterede eksklusioner til at nedbringe investeringernes CO₂-aftryk.

Lægernes Pension overvåger CO₂-aftrykket for investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer månedligt. Såfremt der kan konstateres større ændringer, igangsættes en intern undersøgelse af årsagerne til udviklingen.

For investeringer i danske ejendomme opgøres CO₂-aftrykket årligt. Lægernes Pension har større ejerandele i porteføljens ejendomme og kan herigennem direkte påvirke målsætningen via renoveringer og frasalg. Hertil kommer at nybyggeri vil bidrage til realisering af målsætningen grundet nye ejendommers højere energieffektivitet.

Lægernes Pension har fastsat en målsætning om at miljømæssigt bæredygtige investeringer skal udgøre 15 pct. af investeringsporteføljen i 2030. Lægernes Pension følger udviklingen i andelen af bæredygtige investeringer i porteføljen af børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer månedligt pba. tilgængelige data.

Metoder for miljømæssige og sociale karakteristika

Produkterne fremmer miljømæssige og sociale karakteristika ved at tage hensyn til en række bæredygtighedsfaktorer.

For hver bæredygtighedsfaktor er der udvalgt en række bæredygtighedsindikatorer med henblik på at måle i hvilken grad produktet opnår at tage hensyn til de konkrete bæredygtighedsfaktorer.

I afsnittet nedenfor *Datakilder og databehandling*, fremgår beskrivelser af data og datakilder, som ligger til grund for hver bæredygtighedsindikator.

Datakilder og databehandling

Investeringer i børsnoterede aktier og virksomhedsobligationer

Bæredygtighedsindikator	Datakilde	Databehandling og andele estimeret data
Drivhusgasemissioner i alt (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner)	MSCI Bloomberg	<p>Indikatoren beregnes i henhold til Regulering (EU) 2022/1288, Bilag 1, formel 1 (<i>Drivhusgasemissioner</i>).</p> <p>Beregningen baseres på Enterprise value including cash (EVIC) og drivhusgasemissioner opgjort som CO₂-ækvivalenter.</p> <p>Der anvendes flere datakilder med henblik på at øge datadækning. Drivhusgasemissioner baseres på både rapporteret og estimeret data, hvor rapporteret har forrang. Der foretages opregning for manglende datapunkter.</p> <p>Datadækningen for børsnoterede aktier var ultimo 2022 på 99 pct., hvoraf 12 pct. bestod af estimeret data. For børsnoterede virksomhedsobligationer var datadækningen på 75 pct., hvoraf 23 pct. bestod af estimeret data.</p>
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner)	MSCI Bloomberg	<p>Indikatoren beregnes i henhold til Regulering (EU) 2022/1288, Bilag 1, formel 2 (<i>CO₂-aftryk</i>).</p> <p>Beregningen baseres på Enterprise value including cash (EVIC) og drivhusgasemissioner (anvendelsesområde 1 og 2) opgjort som CO₂-ækvivalenter.</p> <p>Der anvendes flere datakilder med henblik på at øge datadækning. Drivhusgasemissioner baseres på både rapporteret og estimeret data, hvor rapporteret har forrang. Der foretages opregning for manglende datapunkter.</p> <p>For andele af estimeret data for drivhusgasemissioner (anvendelsesområde 1 og 2) se beskrivelse øverst i tabellen.</p>
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1-, 2- og 3-drivhusgasemissioner)	MSCI Bloomberg	<p>Indikatoren beregnes i henhold til Regulering (EU) 2022/1288, Bilag 1, formel 2 (<i>CO₂-aftryk</i>).</p> <p>Beregningen baseres på Enterprise value including cash (EVIC) og drivhusgasemissioner (anvendelsesområde 1, 2 og 3) opgjort som CO₂-ækvivalenter.</p> <p>Der anvendes flere datakilder med henblik på at øge datadækning. Drivhusgasemissioner (anvendelsesområde 1 og 2) baseres på både rapporteret og estimeret data, hvor rapporteret har forrang. Drivhusgasemissioner (anvendelsesområde 3) baseres alene på estimeret data. Der foretages opregning for manglende datapunkter. Opgørelsen af særligt scope 3-emissioner er behæftet med betydelig usikkerhed grundet høj andel af estimerede data og varierende kvalitet af rapporterede data.</p> <p>For andele af estimeret data for drivhusgasemissioner (anvendelsesområde 1 og 2) se beskrivelse øverst i tabellen.</p>
Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er aktive i	MSCI	<p>Indikatoren er baseret på MSCI's metode for opgørelse af virksomheder aktive i sektoren for fossile brændstoffer jf. Regulering (EU) 2019/2088, hvorefter virksomheder med følgende aktiviteter er omfattet:</p>

<p>sektoren for fossile brændstoffer.</p>		<ul style="list-style-type: none"> • Omsætning fra produktion af olie eller gas • Omsætning fra handel med olie eller gas • Omsætning fra produktion af termisk/metallurgisk kul • Involvering i distribution af termisk/metallurgisk kul • Involvering i lagring af metallurgisk kul • Ejerskab af metallurgiske kulreserver <p>Dataudbydere anvender forskellige metoder til at måle omfanget af virksomheders involvering i konkrete aktiviteter. I fraværet af objektive og fælles kriterier til at opgøre omfanget, vil der være usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.</p> <p>Opgørelsen beror på data hentet fra offentlige rapporter samt estimer foretaget af MSCI. Det skyldes at virksomheder ikke er forpligtet til at rapportere på dette.</p>
<p>Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder uden initiativer til reduktion af CO₂-emissioner med henblik på tilpasning til Paris-aftalens temperaturmålsætning.</p>	<p>MSCI</p>	<p>Indikatoren er baseret på MSCI's vurdering af hvorvidt virksomheders klimaplaner er i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning. Vurderingen beror på om selskabets fremtidige udledninger er i overensstemmelse med et CO₂-budget, som sikrer en maksimal temperaturstigning på under 2°C.</p> <p>Modellen tager afsæt i et globalt CO₂-budget, som sikrer en maksimal temperaturstigning på under 2°C. Budgettet allokeres til virksomheder og sammenholdes med en fremskrivning af virksomheders årlige CO₂-udledninger 50 år frem i tiden. Fremskrivningen tager afsæt i virksomheders historiske udledninger og en analyse af virksomheders offentlige reduktionsmål.</p> <p>Indikatoren måler andelen af investeringsmodtagene virksomheder, hvor de estimerede fremtidige udledninger overstiger det allokerede CO₂-budget og dermed har en temperatur over 2°C.</p> <p>Opgørelsen er baseret på en scenariemodell udviklet af MSCI, som bl.a. beror på estimering af virksomheders fremtidige CO₂-budgetter og CO₂-udledninger. Opgørelsen er derfor behæftet med betydelig usikkerhed i relation til anvendte data og metoden er desuden genstand for løbende revisioner. Indikatoren skal i lyset heraf betragtes som estimeret.</p>
<p>Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas fra tjæresand, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.</p>	<p>MSCI</p>	<p>Indikatoren er baseret på MSCI's metode for opgørelse af virksomheders maksimale omsætningsandele knyttet til udvinding af olie og gas fra tjæresand.</p> <p>Dataudbydere anvender forskellige metoder til at opgøre virksomheders tilknytning til konkrete aktiviteter. I fraværet af objektive og fælles kriterier for at opgøre omfanget, er der usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.</p> <p>Opgørelsen beror på data hentet fra offentlige rapporter samt estimer foretaget af MSCI. Det skyldes at virksomheder ikke er forpligtet til at rapportere dette.</p>
<p>Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 5 pct. omsætning fra udvinding af olie og gas i Arktis, hvis</p>	<p>MSCI</p>	<p>Indikatoren er baseret på MSCI's metode for opgørelse af virksomheders maksimale omsætningsandele knyttet til udvinding af olie og gas i Arktis. Definitionen af Arktis afgrænses til udvindingsaktiviteter, på land og til hav, 66,5 grader nord for ækvator.</p>

<p>klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.</p>		<p>Dataudbydere anvender forskellige metoder til at opgøre virksomheders tilknytning til konkrete aktiviteter. I fraværet af objektive og fælles kriterier for at opgøre omfanget, er der usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.</p> <p>Opgørelsen beror på data hentet fra offentlige rapporter samt estimater foretaget af MSCI. Det skyldes at virksomheder ikke er forpligtet til at rapportere dette.</p>
<p>Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 1 pct. omsætning fra udvinding af termisk kul, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.</p>	<p>MSCI</p>	<p>Indikatoren er baseret på MSCI's metode for opgørelse af virksomheders maksimale omsætningsandele knyttet til udvinding og salg af termisk kul, herunder brunkul, bituminøst, antracit og dampkul, til energiproduktion. Metallurgisk kul, der anvendes i stålproduktion, omfattes ikke af opgørelsen.</p> <p>Dataudbydere anvender forskellige metoder til at opgøre virksomheders tilknytning til konkrete aktiviteter. I fraværet af objektive og fælles kriterier for at opgøre omfanget, er der usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.</p> <p>Opgørelsen beror på data hentet fra offentlige rapporter samt estimater foretaget af MSCI. Det skyldes at virksomheder ikke er forpligtet til at rapportere dette.</p>
<p>Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 50 pct. omsætning fra kulbaseret energiproduktion, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.</p>	<p>MSCI</p>	<p>Indikatoren er baseret på MSCI's metode for opgørelse af virksomheders maksimale omsætningsandele knyttet til kulbaseret energiproduktion.</p> <p>Dataudbydere anvender forskellige metoder til at opgøre virksomheders tilknytning til konkrete aktiviteter. I fraværet af objektive og fælles kriterier for at opgøre omfanget, er der usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.</p> <p>Opgørelsen beror på data hentet fra offentlige rapporter samt estimater foretaget af MSCI. Det skyldes at virksomheder ikke er forpligtet til at rapportere dette.</p>
<p>Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder aktive i undersektorerne "udvinding og produktion" og "integrerede olie og gasvirksomheder" under energisektoren, hvis klimaplaner ikke skønnes i overensstemmelse med Paris-aftalens temperaturmålsætning.</p>	<p>MSCI</p>	<p>Indikatoren er baseret på MSCI's metode for opgørelse af virksomheder der har aktiviteter tilhørende energisektorens undersektorer "udvinding og produktion" og "integrerede olie og gasvirksomheder".</p> <p>Sektortilhørsforhold bestemmes i henhold til klassifikationsstandarderne Global Industry Classification Standard (GICS) for aktier og Bloomberg Industry Classification Standard (BICS) for obligationer.</p> <p>GICS klassificering af virksomhedsaktiviteter baseres hovedsageligt på omsætning. Som hovedregel, klassificeres virksomheden efter den GICS kategori, der bedst beskriver den forretningsaktivitet, der genererer mere end 60 % af virksomhedens omsætning. Virksomheder der beskæftiger sig med flere væsentligt forskellige forretningsaktiviteter, som hver bidrager med mindre end 60%, kategoriseres der på baggrund af den aktivitet der knytter sig til størstedelen af virksomhedens omsætning og indtjening.</p> <p>BICS klassificeringen tager primært udgangspunkt i virksomhedens indtægtskilder og sekundært virksomhedens driftsindtægter, aktiver og markedsofattelse.</p>

		<p>Dataudbydere anvender forskellige metoder til at opgøre virksomheders tilknytning til konkrete aktiviteter. I fraværet af objektive og fælles kriterier for at opgøre omfanget, er der usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.</p> <p>Opgørelsen beror på data hentet fra offentlige rapporter samt estimater foretaget af MSCI. Det skyldes at virksomheder ikke er forpligtet til at rapportere på dette.</p>
<p>Andel investeringer, som ikke er investeret i grønne virksomhedsobligationer, herunder obligationer udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.</p>	Bloomberg	<p>Indikatoren er baseret på Bloomborgs opgørelse af grønne obligationsudstedelser. Bloomborgs metode er baseret på Green Bond Principles fastlagt af International Capital Markets Association. Green Bond Principles stiller følgende kriterier obligationsudstedelser:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anvendelse af provenu: Obligationens provenu anvendes til kvalificerede grønne projekter, hvilket skal beskrives fyldestgørende i værdipapirets juridiske dokumentation. 2. Proces for projektevaluering og udvælgelse: Der skal oplyses klart om projektets målsætninger og om den beslutningsproces udstederen bruger til at fastslå, hvordan projekterne opfylder kravene for kvalificerede grønne projekter. 3. Forvaltning af provenu: Den grønne obligations nettoprovenu, bør spores af udstederen på passende vis og verificeres af udsteder gennem en formel intern proces. 4. Rapportering: Udstederen skal rapportere om de finansierede projekter, projektresultater og hvis muligt miljøpåvirkningen mindst én gang årligt. 5. Verificering: Udstederen bør indhente en tredjeparts-verificering af grønne legitimationsoplysninger. <p>For at indgå i opgørelsen skal pkt. 1 være opfyldt igennem hele obligationens løbetid. Kvalificerede grønne projekter omfatter 10 overordnede kategorier, herunder bl.a. vedvarende energiformer, energieffektivisering, forureningsbekæmpelse, og CO2-reducerende transportformer. Bloomberg monitorerer øvrige fire kriterier for obligationsudstedelser, som ikke behøver at være opfyldt for at indgå i opgørelsen.</p>
<p>Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder involveret i produktion af tobaksprodukter.</p>	MSCI	<p>Indikatoren er baseret på MSCI's metode for opgørelse af virksomheder involveret i produktion af tobaksprodukter. Det omfatter virksomheder følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cigarer • e-cigaretter • Inhalatorer • Røgfri tobak • Snus • Tyggetobak • Dyrkning eller processering af tobak <p>Dataudbydere anvender forskellige metoder til at opgøre virksomheders tilknytning til konkrete aktiviteter. I fraværet af objektive og fælles kriterier for at opgøre involvering, er der usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.</p>

		Opgørelsen beror på data hentet fra offentlige rapporter samt estimater foretaget af MSCI. Det skyldes at virksomheder ikke er forpligtet til at rapportere på dette.
Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra distribution eller salg af tobaksprodukter.	MSCI	<p>Indikatoren er baseret på MSCI's metode for opgørelse af virksomheders maksimale omsætningsandele knyttet til distribution eller salg af tobaksprodukter. Distribution og salg omfatter tilfælde, hvor virksomheder agerer mellemlid mellem producenter af tobaksprodukter og butikker og/eller forbrugere af tobaksprodukter.</p> <p>Dataudbydere anvender forskellige metoder til at opgøre virksomheders tilknytning til konkrete aktiviteter. I fraværet af objektive og fælles kriterier for at opgøre omfanget, er der usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.</p> <p>Opgørelsen beror på data hentet fra offentlige rapporter samt estimater foretaget af MSCI. Det skyldes at virksomheder ikke er forpligtet til at rapportere på dette.</p>
Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra salg af produkter og services nødvendige for fremstillingen af tobaksprodukter.	MSCI	<p>Indikatoren er baseret på MSCI's metode for opgørelse af virksomheders maksimale omsætningsandele knyttet til salg af produkter og services nødvendige for fremstillingen af tobaksprodukter. Det kan bl.a. omfatte følgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tobaksmag • Sorbitol • Tobaksduft/aroma • Flydende tobak • Cigaret filtre • Tobaksrullepapir • Cigaret fremstillingsmaskiner • Tobaksemballage (kartoner, film, aluminiumsfolie) <p>Dataudbydere anvender forskellige metoder til at opgøre virksomheders tilknytning til konkrete aktiviteter. I fraværet af objektive og fælles kriterier for at opgøre omfanget, er der usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.</p> <p>Opgørelsen beror på data hentet fra offentlige rapporter samt estimater foretaget af MSCI. Det skyldes at virksomheder ikke er forpligtet til at rapportere dette.</p>
Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder med mere end 10 pct. omsætning fra salg af navnerettigheder til brug for tobaksprodukter.	MSCI	<p>Indikatoren er baseret på MSCI's metode for opgørelse af virksomheders maksimale omsætningsandele knyttet til licens eller salg af navnerettigheder til brug for tobaksprodukter. Licensering og salg af navnerettigheder omfatter tilfælde, hvor tobaksvirksomheder køber sig til at retten til at bruge andre virksomheders navne eller varemærker ifm. salg af deres egne produkter.</p> <p>Dataudbydere anvender forskellige metoder til at opgøre virksomheders tilknytning til konkrete aktiviteter. I fraværet af objektive og fælles kriterier for at opgøre omfanget, er der usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.</p> <p>Opgørelsen beror på data hentet fra offentlige rapporter samt estimater foretaget af MSCI. Det skyldes at virksomheder ikke er forpligtet til at rapportere dette.</p>
Andel af investeringer i investeringsmodtagende	MSCI	Involvering i overtrædelser baseres på en vurdering foretaget af MSCI. Virksomheder der vurderes at være vedvarende involveret i et

<p>virksomheder, der har været involveret i overtrædelser af FN's Global Compact principper eller OECD's retningslinjer for multinationale virksomheder.</p>		<p>eller flere alvorlige brud på retningslinjerne og herigennem opnår en score på 0 og et "rødt flag" for involvering. Tre faktorer indgår i vurderingen, hhv. alvorligheden af kontroversen, typen af involvering og status for virksomhedens håndtering af kontroversen.</p> <p>Opgørelsen beror på en metode udviklet af MSCI. Forskellige dataudbydere anvender forskellige metoder til at opgøre virksomheders omsætning knyttet til konkrete aktiviteter. I fraværet af objektive og fælles kriterier for at opgøre omfanget, er der usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.</p> <p>Opgørelsen beror på vurderinger foretaget af MSCI, og må derfor betragtes som 100 pct. estimeret.</p>
<p>Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af kontroversielle våben.</p>	<p>MSCI</p>	<p>Indikatoren er baseret på en opgørelse over virksomheder der vurderes at være involveret i kontroversielle våben i henhold til EU's definition (personelminer, klyngeammunition, kemiske våben og biologiske våben). Involvering omfatter følgende aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produktion og salg af kontroversielle våben eller delkomponenter til kontroversielle våben. • Produktion og salg af våbensystemer til transport og affyring af kontroversielle våben. • Produktion af dual-use komponenter og våbensystemer. • Virksomheder der ejer 20-49,99 pct. af virksomheder involveret i kontroversielle våben samt virksomheder hvor 50 pct. eller mere er ejet af virksomheder involveret i kontroversielle våben. <p>Dataudbydere anvender forskellige metoder til at opgøre virksomheders tilknytning til konkrete aktiviteter. I fraværet af objektive og fælles kriterier for at opgøre omfanget, er der usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.</p> <p>Opgørelsen beror på data hentet fra offentlige rapporter samt estimater foretaget af MSCI. Det skyldes at virksomheder ikke er forpligtet til at rapportere på dette.</p>
<p>Andel af investeringer i investeringsmodtagende virksomheder, der er involveret i fremstilling eller salg af atomvåben.</p>	<p>MSCI</p>	<p>Indikatoren er baseret på MSCI's metode for opgørelse af virksomheder involveret i atomvåben.</p> <p>Involvering omfatter virksomheder med følgende aktiviteter:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Produktion af atomvåbensystemer og komponenter dedikeret atomvåben • Involvering i servicering, opbevaring, produktion af dual-use komponenter • Ejerskab på 20-49,99 pct. af virksomheder involveret i atomvåben mellem samt virksomheder ejet af virksomheder involveret i atomvåben <p>Dataudbydere anvender forskellige metoder til at opgøre virksomheders tilknytning til konkrete aktiviteter. I fraværet af objektive og fælles kriterier for at opgøre omfanget, er der usikkerheder knyttet til opgørelsesmetoden.</p> <p>Opgørelsen beror på data hentet fra offentlige rapporter samt estimater foretaget af MSCI. Det skyldes at virksomheder ikke er forpligtet til at rapportere på dette.</p>

Investeringer i statsobligationer

Bæredygtighedsindikator	Datakilde	Databehandling og andele estimeret data
Investeringsmodtagende landes drivhusgasemissionsintensitet.	MSCI	<p>Indikatoren beregnes i henhold til Regulering (EU) 2022/1288, Bilag 1, formel 4 (<i>Staters drivhusgasemissionsintensitet</i>).</p> <p>Beregningen baseres på bruttonationalprodukt opgjort i mio. DKK. og drivhusgasemissioner opgjort i CO₂-ækvivalenter.</p> <p>Drivhusgasemissionsdata fra MSCI baseres på emissionsdata fra Emissions Database for Global Atmospheric Research (EDGAR), som er opgjort i henhold til metoder fastlagt af FN's klimapanel. Data betragtes derfor som 100 pct. rapporteret.</p>
Andel af investeringer, som ikke er investeret i grønne statsobligationer, herunder obligationer udstedt i henhold til EU-lovgivningen om miljømæssigt bæredygtige obligationer.	Bloomberg	<p>Indikatoren opgøres med afsæt i Bloomborgs metode baseret på Green Bond Principles fastlagt af International Capital Markets Association. Green Bond Principles stiller følgende kriterier obligationsudstedelser:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anvendelse af provenu: Obligationens provenu anvendes til kvalificerede grønne projekter, hvilket skal beskrives fyldestgørende i værdipapirets juridiske dokumentation. 2. Proces for projektevaluering og udvælgelse: Der skal oplyses klart om projektets målsætninger og om den beslutningsproces udstederen bruger til at fastslå, hvordan projekterne opfylder kravene for kvalificerede grønne projekter. 3. Forvaltning af provenu: Den grønne obligations nettoprovenu, bør spores af udstederen på passende vis og verificeres af udsteder gennem en formel intern proces. 4. Rapportering: Udstederen skal rapportere om de finansierede projekter, projektresultater og hvis muligt miljøpåvirkningen mindst én gang årligt. 5. Verificering: Udstederen bør indhente en tredjeparts-verificering af grønne legitimationsoplysninger. <p>For at indgå i opgørelsen skal pkt. 1 være opfyldt igennem hele obligationens løbetid. Kvalificerede grønne projekter omfatter 10 overordnede kategorier, herunder bl.a. vedvarende energiformer, energieffektivisering, forureningsbekæmpelse, og CO₂-reducerende transportformer. Bloomberg monitorerer øvrige fire kriterier for obligationsudstedelser, som ikke behøver at være opfyldt for at indgå i opgørelsen.</p>
Antallet af investeringsmodtagende lande forbundet med krænkelse af sociale rettigheder som omhandlet i internationale traktater og konventioner, FN's principper og i givet fald national lovgivning.	MSCI	<p>Indikatoren er baseret på MSCI's metode for opgørelse af lande omfattet af EU-sanktioner pålagt af European External Action Service.</p> <p>Sanktioner kan være rettet mod tredjelandes regeringer, ikke-statslige enheder (fx virksomheder) og enkeltpersoner (fx terrorgrupper og terrorister).</p> <p>Indikatoren tager afsæt i sanktionsdata fra European External Action Service (EEAS) og betragtes derfor som 100 pct. rapporteret data.</p>
Antallet af investeringsmodtagende lande med laveste bæredygtigheds-rating og	MSCI	Indikatoren baseres på MSCI's ESG-rating model for lande.

stater med den næstlaveste rating med risiko for nedjustering.		<p>Ratingen er en indikator for god regeringsførelse som angår forhold knyttet til landes økonomiske, politiske og sociale udvikling såsom administrativ gennemsigtighed, anti-korruption, miljømæssig ansvarlighed, demokrati og retsstatsprincippet. Ratingen er baseret på en vurdering af en række bæredygtighedsfaktorer, hvor miljømæssige forhold vægter 15 pct. (E), sociale forhold vægter 25 pct. (S) og politiske forhold (G) vægter 50 pct. i den samlede score.</p> <p>Opgørelsen beror på en vurdering foretaget af MSCI og må derfor betragtes som 100 pct. estimeret.</p>
Antallet af investeringsmodtagende lande i jurisdiktioner på EU-listen over ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner.	MSCI	<p>Indikatoren er baseret på MSCI's opgørelse af jurisdiktioner på EU's liste over ikke-samarbejdsvillige skattejurisdiktioner (EU's sortliste).</p> <p>Indikatoren tager afsæt i de officielle EU-liste som fremgår af det officielle websted for Det Europæiske Råd og betragtes derfor som 100 pct. rapporteret data.</p>

Investeringer i realkreditobligationer og øvrige dækkede obligationer

Bæredygtighedsindikator	Datakilde	Databehandling og andele estimeret data
Drivhusgasemissioner i alt (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	Forvalter-rapportering	<p>Indikatoren beregnes i henhold til følgende formel, jf. anbefalinger fra Finans Danmark;</p> $\text{Drivhusgasemissioner} = \sum (\text{Værdi af covered bondinvestering} / \text{Samlet værdi af cover pool}_{(i)} * \text{emissioner finansieret af cover pool}_{(i)}).$ <p>$i = \text{cover pool (kapitalcenter)}.$</p> <p>Til opgørelse af emissioner finansieret af kapitalcenter i, benyttes estimerede eller rapporterede CO₂e faktorer for de udstedende institutter. Når det er muligt, benyttes fulddækkende rapporterede data fra de udstedende institutter. For at estimere en given udstedelses CO₂e pr. finansierede krone indhentes lånesammensætning på kapitalcenterniveau via institutternes ECBC-templates. Estimererne tager udgangspunkt i data fra Danmarks Statistik. Estimationsmetoderne er i overensstemmelse med Finans Danmarks CO₂ model. Det er ikke data tilgængeligt til at opgøre andele af estimerede data.</p>
CO ₂ -aftryk (anvendelsesområde 1- og 2-drivhusgasemissioner).	Forvalter-rapportering	<p>Indikatoren beregnes i henhold til følgende formel, jf. anbefalinger fra Finans Danmark;</p> $\text{Drivhusgasemissioner} = \sum (\text{Værdi af covered bondinvestering} / \text{Samlet værdi af cover pool}_{(i)} * \text{emissioner finansieret af cover pool}_{(i)}) / \text{aktuel værdi af samlede investeringer i covered bonds}.$ <p>$i = \text{cover pool (kapitalcenter)}.$</p> <p>Til opgørelse af emissioner finansieret af kapitalcenter i, benyttes estimerede eller rapporterede CO₂e faktorer for de udstedende institutter. Når det er muligt, benyttes fulddækkende rapporterede data fra de udstedende institutter. For at estimere en given udstedelses CO₂e pr. finansierede krone indhentes lånesammensætning på kapitalcenterniveau via institutternes ECBC-templates. Estimererne tager udgangspunkt i data fra Danmarks Statistik. Estimationsmetoderne er i overensstemmelse med Finans</p>

		Danmarks CO2 model. Det er ikke data tilgængeligt til at opgøre andele af estimerede data.
--	--	--

Investeringer i fast ejendom

Bæredygtighedsindikator	Datakilde	Databehandling og andele estimeret data
Drivhusgasemissioner for danske ejendomme (anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner).	Forvalter-rapportering	Indikatoren beregnes i henhold til følgende formel; $\text{Drivhusgasemissioner} = \sum (\text{Aktuel værdi af investering i bygningen} / \text{Aktuel ejendomsværdi} * \text{emissioner fra ejendommens energiforbrug}).$ Emissioner er opgjort for anvendelsesområde 2, udtrykt som CO ₂ -ækvivalenter. Data er baseret på årligt energiforbrug som oplyst i energimærkerapporter. De tilgængelige data er opregnet ud fra den samlede værdi af danske ejendomme.
CO ₂ -aftryk for danske ejendomme (anvendelsesområde 2-drivhusgasemissioner pr. ejet kvadratmeter).	Forvalter-rapportering	Indikatoren beregnes i henhold til følgende formel: $\text{CO}_2\text{-aftryk} = \sum (\text{CO}_2\text{-udledning} / \text{Aktuel værdi af samlede investeringer i danske ejendomme}).$ Emissioner er opgjort for anvendelsesområde 2, udtrykt som CO ₂ -ækvivalenter. Data er baseret på årligt energiforbrug som oplyst i energimærkerapporter fremsendt af forvaltere. De tilgængelige data er opregnet ud fra den samlede værdi af danske ejendomme.

Der er ikke truffet særlige foranstaltninger for at sikre datakvaliteten. Det antages, at datakvaliteten fra ovennævnte datakilder er tilstrækkelig, da dataleverandører selv har implementeret kvalitetskontroller.

Begrænsninger mht. metoder og data

Flere af ovenstående indikatorer er behæftet med usikkerheder, da de baseres på vurderinger, estimater og tilsvarende ikke-rapporterede data.

Eksempelvis kan estimerede andele af virksomheders omsætning indenfor en bestemt aktivitet variere på tværs af dataudbydere grundet forskellige opgørelsesmetoder. Virksomheder er ikke forpligtet til at opgøre omfang af involvering i konkrete aktiviteter. Dataudbydere bruger derfor information fra offentlige rapporter og lignende, om virksomheders aktiviteter, til at estimere omfanget af involvering og omsætningsandele. Lægernes Pension har ikke mulighed for at efterprøve disse data. Det kan derfor ikke garanteres at indikatorer giver et fuldt dækkende billede af virksomheders involvering i bestemte aktiviteter, herunder om virksomheders involvering er i strid med de skitse-rede eksklusionskriterier.

Rapporterede data kan på samme vis være behæftet med en vis usikkerhed. Det gør sig især gældende for drivhusgasemissionsdata, hvor de bagvedliggende opgørelsesmetoder og revisionsstandarder varierer mellem virksomheder.

Due diligence

Der investeres langt overvejende igennem eksterne kapitalforvaltere, som er ansvarlig for at foretage due diligence af enkeltinvesteringer indenfor rammer fastlagt i forvaltaftaler. Lægernes Pension foretager forud for udvælgelse af nye forvaltere due diligence af forvalteren med henblik på at vurdere om forvalteren og investeringsstrategien er i overensstemmelse med pensionskassens retningslinjer for bæredygtighed fastsat i Politik for bæredygtighed.

Politikker for aktivt ejerskab

Der henvises til Politik for aktivt ejerskab som kan findes i [Politik for Bæredygtighed](#).

Angivet referencebenchmark

Der anvendes en række referencebenchmarks i produktet, som integrerer udvalgte bæredygtighedsfaktorer i aktiv-klasserne børsnoterede aktier, børsnoterede virksomhedsobligationer og statsobligationer. Benchmarks anvendes med henblik på at tage hensyn til bæredygtighedsfaktorerne "drivhusgasemissioner", "drivhusgasintensitet" og "grønne værdipapirer". For øvrige bæredygtighedsfaktorer er der i visse tilfælde enten overlap mellem produktets eksklusionskriterier og de eksklusionskriterier, som indgår i benchmark-konstruktionerne, eller også er produktets eksklusionskriterier skærpet relativt til benchmarkets kriterier. For disse er det således eksklusionskriterierne, som tager hensyn til de relevante bæredygtighedsfaktorer.

For yderligere information om inputdata, de metoder der er anvendt til at udvælge de pågældende data, metoder til genskabelse af balance og hvordan indekset er beregnet, henvises der til indeksbeskrivelser offentliggjort af de respektive administratorer af referencebenchmarks.

Referencebenchmarks:

MSCI ACWI Climate Change:

[MSCI Climate Change Indexes - MSCI](#)

ICE High Yield ESG Tilt

[{b93f5bdc-5051-45ff-9ac6-5ce3f291efb2} ICE ESG bond index family.pdf \(theice.com\)](#)

JP Morgan ESG EMBI Global Diversified DKK Hedged

[pdf-30.pdf \(jpmorgan.com\)](#)